

Н.Є. МИХАЙЛИЧЕНКО
(Львів)

УКРАЇНСЬКІ ОЙКОНІМИ НА -ЕЦЬ, ПОВ'ЯЗАНІ З НАЗВАМИ ІНШИХ НАСЕЛЕНИХ ПУНКТІВ

УДК 811.161.2'373.21

Михайличенко Н. Є. Українські ойконіми на -ець, пов'язані з назвами інших населених пунктів; 11 стор.; кількість бібліографічних джерел – 36; мова українська.

Анотація. Стаття присвячена аналізу українських ойконімів із формантом -ець, що походять від назв інших поселень. У роботі визначено та проілюстровано три групи ойконімів на -ець, пов'язаних із назвами інших поселень.

Ключові слова: ойконім на -ець, катойконім.

Resume. The article is devoted to analysis of Ukrainian place names on -ec, that come of other place names. There are defined and illustrated three groups of place names on -ec connected with other locality place.

Key words: place name, katojkonyms.

Виникнення географічних назв завжди мотивоване. Воно може бути пов'язане з природними умовами проживання людей, особливостями освоєння території, з певними подіями життя народу, з різними аспектами його соціального, культурного життя.

У твірних основах українських ойконімів на -ець фігурують назви інших населених пунктів. Це явище тісно пов'язане із історією українського народу. Україна у всі історичні періоди відзначалася значними переміщеннями людей як по її території, так і за межі. Масова міграція українців була спричинена: нестерпним соціально-економічним становищем, політичним гнітом, малоземеллям та обезземеленням селян, демографічним фактором [14, с. 216]; масовими репресіями, примусовими переселенськими процесами [14, с. 403]. Так, у XVI ст. розвій панського господарства, поневолення селян у Західній Україні, обтяження панщиною викликали велику колонізаційну

хвилю із Західної України, а також північно-західних просторів у східноукраїнські [7, с. 198]. Зігнані зі своїх земель, селяни з Галичини тікали на Волинь та Поділля, звідти – на Київське пограниччя і Брацлавщину [7, с. 199]. Зовнішні і внутрішні міграції посилились у XVII-XVIII стст., набувши великого розвою у XIX початку XX стст. [14, с. 221, 227, 403]. У часи руїни Правобережної України селяни тікали на лівий берег; цей рух відбувався не тільки природним, але й примусовим шляхом [10, с. 358; 3, с. 451]. У XVIII ст., коли польський уряд, утвердившись знову на Правобережжі, розпочав колонізацію, постало завдання заселення пустих земель. Сюди потяглися селяни із Західної Волині, Полісся, Галичини, навіть лівого берега Дніпра [10, с. 479; 7, с. 443].

Як свідчать історичні умови розвитку торговельних взаємин між українськими землями, у першій половині XVIII ст. важливе значення мали торговельні шляхи: Краків Чигирин [18, с. 377]. Зі сходу на захід через Волинь проходили дві великі магістралі “горизонтального” напрямку: через Житомир, Корець, Гощу, Рівне, Клевань, Олику, Луцьк, Торчин, Войницю, Хоболтову, Володимир; з Гетьманщини на Волинь – через Романів Київського воєводства на Полонне, Ямпіль, Кремянець, Радивилів [18, с. 377]. Можливо, давні історичні шляхи також мали вплив на виникнення нових назв поселень.

Унаслідок переміщень населення виникали назви населених пунктів, пов'язані із найменуваннями місцевостей, на яких раніше проживали переселенці. Припускаємо, що іноді нові оніми утворювалися не безпосередньо від назви іншого ойконіма, а за посередністю назви особи за місцем проживання, наприклад, харківець людина, яка проживала у Харкові – могла дати назву населеному пункту, в який вона переселилась, або була засновником, власником тощо.

Одним із перших дослідників словянських назв осіб за їх національною і територіальною приналежністю був професор І. Ковалик. У своїй праці вчений виділяє відіменникові словотворчі типи із суфіксами -ець, -анець, -инець, -овець (-івець, -евець): укр. австралієць, словенець, венеціанець, ялтинець, орловець; рос. бельгієць, тувинець, італіянець; білорус. галандзец, карсіканец, бакінец, орловець [12, с. 142–146].

В ономастичній літературі на позначення назв осіб за місцем проживання дослідники використовують термін катойконім [16, с. 139; 17, с. 140]. Мовознавці вважають, що це в основному назви-плюративи, на основі яких виробилися ойконімно-словотвірні моделі на -ани (-яни), -анці, -инці [16, с. 139]. Як зазначає П.Чучка, *nomina regionalia* є цінним джерелом при встановленні етимології самого топоніма, оскільки близько 10% цих назв утворені не від сучасного топоніма, а від давнішої назви, часто непохідної:

лучани – Лучки [20, с. 245]. Автор зауважив, що в межах словотворчого розряду назв осіб за місцем їх проживання виділяються назви осіб чоловічого роду типу перечинець, хустянин [20, с. 246]. Причому словотворчий тип із суфіксом -ець поширений у центральних і східних районах Закарпатської області [20, с. 250]. Катоїконіми можуть бути виражені як у формі однини, так і у формі множини іменників чоловічого роду: чернігівець, чернігівці [6, с. 127]. У староросійській мові назви осіб за місцем їх проживання утворювались за допомогою суфіксів -ьць, -анинь, -атинь, -итинь, -ичи: козличи, козяне, туровци [6, с. 127]. Т. Гаврилова, дослідивши словотвір назв жителів на матеріалі середньонаддніпрянських говірок, зазначає, що найбільш уживаними у цьому регіоні є суфікси -ани (-анин), -ці (-єць), -ка [5, с. 46]. Л. Денисенко у статті “Морфемне варіювання осіб у нижньо-наддніпрянських говірках” серед словотворчих варіантів зі значенням особи виділяє модель із суфіксом -ець (-івець) [9, с. 79].

Проблемі дослідження назв осіб за місцем їх проживання із формантом -ець присвятили також свої праці Г. Агапова [1, с. 175–176], Ву Кім Оань [4, с. 17–18], Н.Єськова [11, с. 65], І. Демешко [8, с. 71–72].

Українські ойконіми з іншими формантами теж нерідко утворювались від онімів шляхом перенесення назви переселенцями. Так, серед патронімічних ойконімів на -ичі Прикарпаття існує група назв, утворених від інших топонімів: Бірчичі (суч. Старосамбірський Льв.) < Бірчі (суч. Польща) [15, с. 61]. Виділено в окрему групу топоніми на -івці, -инці, що виникли від назв переселенців із інших населених пунктів: Фастівці < фастівці “переселенці з м. Фастова”; Чернігівці < чернігівці “переселенці із м. Чернігова” [2, с. 18].

Існують також відкатоїконімні назви на -ани (-яни) ойконіми, що вказують на переселенців із інших населених пунктів: Бібрчани < бібрчани “переселенці із м. Бібрка” [19, с. 73]; Перемишляни < перемишляни “переселенці із м. Перемишль” [19, с. 80].

На основі зібраного матеріалу виділяємо три групи ойконімів із формантом -ець, у твірних основах яких фігурують назви інших поселень:

І Ойконіми на -ець, пов’язані із назвами інших населених пунктів у межах однієї області. Такі назви можна назвати внутрірегіональними. В онімах цієї групи найяскравіше проявляється демінутивна функція форманта -ець. Сюди зараховуємо такі ойконіми:

Глуховець (1) – (1946, Щирецький р-н Льв., Укр. АТП, 349); (Gluchowiec, 17851788, Й XII 78, 18191820, Ф XII 126, д. Щирець, ЙФМ, 80). Можливо, від ойконіма Глухів (Краковецький р-н Льв., Укр. АТП, 333). Пор. Глухів НП (Великомостівський р-н Льв., Укр. АТП, 326).

Коврасць (1) (1946, Гельмязівський р-н Пл., Укр. АТП, 398). Очевидно, пов'язано із населеними пунктами Коврай Перший і Коврай Другий (Гельмязівський р-н Пл., Укр. АТП, 398).

Коршовець (1) (1946, Луцький р-н Вл., Укр. АТП, 62); (XVI ст., Луцький р-н Вл., ІМС Вл., 452). Пов'язано з назвою Коршів (Сенкевичівський р-н Вл., Укр. АТП, 72); (Яцій, 158).

Острожець (1) (1946, Острожецький р-н Рв., Укр. АТП, 456); (1528, Млинівський р-н Рв., ІМС Рвн., 426). Пор. місто Острог (Острозький р-н Рв., Укр. АТП, 457).

Пулемець (1) – (1946, Шацький р-н Вл., Укр. АТП, 78); (1847, Володимирський повіт Волинської губернії, Сел. РУ 18261849, 430). Пор. Пульмо (Шацький р-н Вл., Укр. АТП, 79).

Тартаковець (1) (1946, Сокальський р-н Лв., Укр. АТП, 347); (Tartakowies, 17851788, Й XIX 226, 18191820, Ф XIX 200, д. Тартаків, 301). Пор. Тартаків (Сокальський р-н Лв., Укр. АТП, 348).

Фастівець (1) – (1946, Фастівський р-н Кв., Укр. АТП, 293); (1843, Васильківський п-т Київської г., Сел. РУ 18261849, 408). Очевидно, демінутивне утворення від ойконіма Фастів (Укр. АТП, 292).

Хустець (1) – (1971, Хустівський р-н Зк., ІМС Зк., 743). Очевидно, демінутив від Хуст (Хустівська округа Зк., Укр. АТП, 693).

Яворовець (1) – (1946, Мостиський р-н Др., Укр. АТП, 143). Від Яворів (Боринський р-н Др., Укр. АТП, 136). Цей онім міг бути пов'язаний із назвою потоку Яворовець (СГУ, 633).

Існують ще такі ойконіми з формантом -ець, що, можливо, виникли від назв поселень, розташованих у цих областях: Бабинець (Лв.) < Бабин (Лв.), Белзець (2, Лв.) < Белз (Лв.), Березець (Вл.) < Береза (Вл.), Бовшівець (І-Ф) < Бовшів (І-Ф), Ватинець (Вл.) < Ватин (Вл.), Вербовець (2 Тр.) < Вербів (Тр.), Веселець (К-П) < Весела (К-П), Дубовець (2 Жт., Вл.) < Дубове (Жт., Вл.), Дубовець Вишній (Зк.) < Дубове (Зк.), Дубовець Нижній (Зк.) < Дубове (Зк.), Зворець (2 Лв.) < Звір (Лв.), Колодинець (Рв.) < Колодня (Рв.), Колядинець (См.) < Колядин (См.), Лісковець (Зк.) < Ліскове (Зк.), Лосинець (Лв.) < Лосини (Лв.), Ненаситець (2 Днп.) < Ненаситне (Днп.), Осовець (Чрг.) < Осове (Чрг.), Перевозець (І-Ф) < Перевози (І-Ф), Простинець (Рв.) < Простий (Рв.), Рівець (Вн.) < Рів (Вн.), Соколець (К-П, 2 Вн.) < Сокіл (К-П, Вн.), Хмелівець (См.) < Хмелів (См.), Язвинець (Рв.) < Язвин (Рв.), Ясинець (2 Вл.) < Ясина (Вл.).

II Ойконіми на -ець, пов'язані із назвами поселень інших областей України. Топоніми, що містять твірні основи ойконімів із інших областей України, пов'язані із назвами осіб за місцем їх проживання. Ойконіми на

-ець, що виникли внаслідок переселенських процесів, називатимемо переселенськими, тобто ті, що містять основи населених пунктів із інших областей України. Більшість ойконімів цієї групи пов'язані із назвами поселень сусідніх областей. Виокремлюємо дві підгрупи у межах другого класу онімів: *а) ойконіми на -ець, пов'язані з назвами поселень сусідніх областей України:*

Косовець (1) (1946, Городоцький р-н Льв., Укр. АТП, 329). Пор. Косів (Косівський р-н Стн., Укр. АТП, 508); (Худаш, 165).

Масловець (1) (1946, Головнянський р-н Вл., Укр. АТП, 51); (Любомльський р-н Вл., ІМС Вл., 511). Пор. Маслове (Златопільський Кр., Укр. АТП, 304).

Острожець (1) – (1946, Крукеницький р-н Др., Укр. АТП, 141); (Ostrożec, 17851788, Й XIII 282, 18191820, Ф XIII 238, ц. Перемишль, 223). Пор. місто Острог (Острозький р-н Рв., Укр. АТП, 457).

Ростовець (1) (1946, Новобузький р-н Мк., Укр. АТП, 361). Пор. Ростов (Пл., Укр. АТП, 550).

Туровець (1) (1946, Коростишівський р-н Жт., Укр. АТП, 176); (XIX ст., Житомирський р-н Жт., ІМС Жт., 306). Пор. Турів (Путильський р-н Чрв., Укр. АТП, 643).

Сюди зараховуємо ще такі оніми: Белзець (І-Ф) < Белз (Лв.), Березець (Лв.) < Береза (Вл.), Вербовець (Зк., Льв., Вн., Кв., І-Ф, Тр.) < Вербів (Тр.), Дубовець (Вн.) < Дубове (Вл.), Крушинець (Вл.) < Крушина (Рв.), Кунинець Великий і Кунинець Малий (Тр.) < Кунин (Рв., Вл.), Лисовець (Чрг.) < Лисів (Вл.), Лучинець (Вн.) < Лучин (Жт.), Мошанець (Чрв.) < Мошана (Лв.), Серетець (2 Тр.) < Серет (Чрв.), Сокілець (Тр.) < Сокіл (Хм.), Ясенець (Жт., Рв.) < Ясени (Чрв.).

б) назви на -ець, що походять від ойконімів віддалених областей України:

Київець (1) (1946, Миколаївський р-н Др., Укр. АТП, 143); (в'ї Київці, 1495, Берестейський повіт, АЛМ І, 64). Пор. Київ облцентр і столиця України.

Тетерець (1) (1946, Великомоствський р-н Льв., Укр. АТП, 327). Пор. Тетерів (Бородянський р-н Кв., Укр. АТП, 260).

Харківець (1) (1946, Переяслав-Хмельницький р-н Кв., Укр. АТП, 283). Пор. Харків (облцентр України).

До цієї підгрупи також можна зарахувати такі ойконіми: Осовець (Лв., Кв.) < Осове (Пл.), Сухоставець (Чрг.) < Сухостав (Тр.), Ясинець (См.) < Ясина (Вл.).

Отже, поодинокими є назви, пов'язані з ойконімами віддалених областей України. Вони засвідчують переважно переміщення населення із Полтавської, Київської областей у західні регіони.

III Назви поселень на -ець, пов'язані з ойконімами інших країн.

Зафіксовано чотири ойконіми на -ець, що могли виникнути як наслідок переміщення населення з-за меж України (Польщі):

Краковець (1) (1946, Краковецький р-н Льв., Укр. АТП, 333); (XV ст., Яворівський р-н Льв., ІМС Льв., 927928). Очевидно, від ойконіма Kraków (сучасна Польща).

Люблинець (2) – 1) (1946, Ковельський р-н Вл., Укр. АТП, 58). 2) (1946, Мацеївський р-н Вл., Укр. АТП, 66). Пор. поселення Люблін (суч. Білорусія); Lublin (Польща).

Реклинець (1) (Rekliniec, д. Белз, ц. Жовква, 17851788, Й XIX12, 18191820, Ф XIX11, 257); (Rzekliniec, XVI ст., Белзьке староство, Ж. III, 148). Від польського ойконіма Reklin (Худаш, 289).

Серед українських ойконімів на -ець ~22,5% становлять оніми, пов'язані з назвами інших поселень. Вони виникли як наслідок переміщення населення як у межах країни, так і поза її межами. Такі ойконіми тісно пов'язані із назвами осіб за місцем їх проживання. Наприклад, тетереvecь особа, яка проживала у м. Тетерів могла дати назву ойконіму Тетереvecь. Досліджувані назви можна розглядати також як такі, що утворені за допомогою демінутивного форманта -ець на позначення менших поселень стосовно більших. Виокремлюємо три групи ойконімів, що походять від назв інших поселень: 1) назви, пов'язані з ойконімами у межах однієї області (Бабинець Бабин (Льв.), Бовшіvecь Бовшів (І-Ф)); 2) оніми, що містять в основах назви поселень інших областей України (Ростовець (Мк.) Ростов (Пл.)); 3) топоніми, що походять від ойконімів інших країн (Краковець (Льв.) Краків (Польща). Така модель назвотворення характерна переважно для областей західної частини України.

Скорочення

АЛМ – Акты литовской метрики, собранные Ф. И. Леонтовичем. – Варшава, 1896-1897. – Вып. 1. – 170 с. – Вып. 2. – 200 с.

Вел. – Летопись событий в Юго-Западной России в XVII веке. Составил Самоил Величко... 1720.– К., 1848-1864. – Т. I-III.

ГВКЛ – Грамоты великих князей литовских с 1390 по 1569 год, собранные и изданные под редакцией В. Антоновича и К. Козловского. – Киев, 1868. – 164 с.

Гр. – XIV Грамоти XIV століття. – К., 1974. – 256 с.

ГССП – Генеральне слідство про маєтності Стародубського полку. – К., 1929. – 576 с.

- ДМВНХVII – Ділова мова Волині і Наддніпрянщини XVII ст. Збірник актових документів. – К., 1981. – 315 с.
- ДНРМ XVIII – Ділова і народно-розмовна мова XVIII ст. – К., 1976. – 416 с.
- Док. БХ – Документи Богдана Хмельницького. – К., 1961. – 740 с.
- ЕСЛГНПР – Етимологічний словник літописних географічних назв Південної Русі. – К., 1985. – 255 с.
- Ж. – Жерела до історії України-Руси. – Львів, 1895-1900. – Т. 13; Львів, 1903. – Т. 7.
- ЗРКЛУ – Зародження робітничого класу на Україні. Середина XVIII ст. – 1861 р.: Збірник документів і матеріалів. К., 1982. – 493 с.
- ІМС – Історія міст і сіл Української РСР. Полтавська область. Кримська область. – К., 1967-1974.
- ЙФМ – Йосифінська (1785-1788) і Францисканська (1819-1820) метрики. Перші поземельні кадастри Галичини. Показчик населених пунктів. – К., 1965. – 356 с.
- КБССГ – Класова боротьба селянства Східної Галичини 1772-1849. Документи і матеріали. – К., 1974. – 596 с.
- КЗС – Кременецький земський суд. Описи актових книг. – К., 1959-1965. Вип. I-III.
- Лаз. – Лазаревский А. Описание Старой Малороссии. Полк Старо-дубский. – К., 1888. – Т. 1; Полк Нежинский. – К., 1893. – Т. 2.
- Лаз. СА – Лазаревский А. Сулимский архив. Фамильные бумаги Сулим, Скоруни, Войцеховичей XVII–XVIII ст. – К., 1884. – 316 с.
- ЛЛОЛ – Бевзо О.А. Львівський літопис і Острозький літописець. – К., 1970. – 300 с.
- ЛШ – Шематизм греко-католицького Духовенства Львівської архієпархії на рік 1931/32. – Львів, 1931. – Річник LXXVI. – 336 с.
- ОНСН – Опис Новгород-Сіверського намісництва (1779-1781). – К., 1931. – 596 с.
- РМ – Руська (Волинська) метрика. – К., 2002. – 984 с.
- РРУ – Робітничий рух на Україні (1861-1884). – К., 1971. – 205 с.
- СГУ – Словник гідронімів України / Укл. І. М. Железняк та ін. – К., 1979. – 780 с.
- Сел. РУ 1826-1849 – Селянський рух на Україні 1826-1849 рр. – К., 1985. – 503 с.
- Сел. РУ 1850-1861 – Селянський рух на Україні 1850-1861 рр. Збірник документів і матеріалів. – К.: Наукова думка, 1988. – 448 с.
- СШ – Шематизм всего клира греко-католицької єпархії Станіславівської на рік Божий 1931. – Станіславів, 1931. – Річник XXXIV. – 194 с.
- Теод. – Теодорович Н. М. Волынь в описании городов, местечек и сел... Житомирский уезд, Новгород-Волынский уезд, Овруцкий уезд. – Почаев, 1888. – Т. 1; Ровенский уезд, Острожский уезд, Дубенский уезд. – Почаев, 1889. – Т. 2; Кременецкий и Заславский уезды. – Почаев, 1893. – Т. 3.
- У гр. XV – Українські грамоти XV ст. К., 1965. – 163 с.

Укр. АТП – Українська РСР. Адміністративно-територіальний поділ на 1 вересня 1946 року. – К., 1947. – 1062 с.

Худаш М. Українські карпатські і прикарпатські назви населених пунктів (утворення від відапелативних антропонімів. – Львів, 2004. – 536 с.

Шаф. – Черниговского наместничества топографическое описание... сочиненное А. Шафонским с четырьмя географическими картами, в Чернигове, 1786 года. – К., 1851. – 698 с.

Яцій В. О. Ойконімія Коломийського району Івано-Франківської області // Студії з ономастики та етимології. – К., 2006. – С. 150-163.

AS – Archiwum ksiąg Lunartowiczów Sanguszków w Sławucie. – Lwów, 1890. – Т. 3-4; Lwów, 1910. – Т. 6.

Proch. – Materiały archiwalne wyjęte głównie z Metryki Litewskiej od 1348 do 1697 roku. Wydał A. Prochaska. – Lwów, 1890.

SORG – Special Orts repertorium vom Galizien. Neubearbeitung auf Grund der Ergebnisse der Volkszahlung von 31 Dezember 1890. – Wien, 1893.

Żdz – Źródła dziejowe. – Warszawa, 1877-1894. – Т. 5-8.

Література

1. Агапова Г. В. К вопросу о взаимодействии суффиксов -анин /-янин и -ец // Совещание по общеславянскому лингвистическому атласу (Ленинград, 26-30 сентября 1972). Тезисы докладов. – М., 1972. – С. 175-176.

2. Бучко Д. Г. Украинские топонимы на -івці, -инці: автореф. дис. ... канд. фил. наук. – Львов, 1972. – 22 с.

3. Василенко М. П. Селяне й кріпацтво на Україні // Василенко М. П. Вибрані твори: У 3-х т. – Т. 1: Історичні праці / Упоряд.: І. Б. Усенко, Т. І. Бондарук, Є. В. Ромінський. – К., 2006. – С. 446-453.

4. Ву Ким Оань. Существительные лица с суффиксом -ец в русском языке: автореф. дис. ... канд. фил. наук. – М., 1974. – 25 с.

5. Гаврилова Т. О. Словоtvір назв жителів (на матеріалі середньонаддніпрянських говірок) // Словоtvір як вияв динаміки мови. – Львів, 1994. – С. 45-46.

6. Горпинич В. А. Причины морфологического варьирования названий жителей в древнерусском языке // Ономастика. – К., 1966. – С. 127-135.

7. Грушевський М. Історія України з додатком Нового періоду історії України за роки від 1914-1919. – США, 1990. – 560 с.

8. Демешко І. М. Лексико-семантичні класи іменників на -ець в українській, російській та болгарській мовах // Словоtvір як вияв динаміки мови. – Львів, 1994. С. 71-72.

9. Денисенко Л. П. Морфемне варіювання іменників на позначення осіб у нижньонаддніпрянських говірках // Словоtvір як вияв динаміки мови. – Львів, 1994. С. 79-80.

10. Дорошенко Д. І. Нарис історії України. – Львів, 1991.

11. Еськова Н. А. О некоторых морфологических явлениях современного русского языка (на материале образований из суффиксом -ец от географических

названий з основой на задненебные согласные // Топономастика и транскрипция. – М., 1964. – С. 65-81.

12. Ковалик І. І. Словотворча категорія словянських назв осіб за їх національністю і територіальною приналежністю // Питання словянського мовознавства. – Кн. V – Львів, 1958. – С. 139-147.

13. Корепанова А. П. Топо- і гідронімічні типи pluralia tantum басейну Десни (в межах України) // Ономастика. – К., 1966. – С. 96-104.

14. Король В. Ю. Історія України. – К., 2005. – 496 с.

15. Купчинський О. А. Про походження окремих патронімічних назв Прикарпаття XIV–XVII ст. // Ономастика. – К., 1966. – С. 52-62.

16. Лемтюгова В. П. Восточнославянская ойконимия апеллятивного происхождения. – Минск, 1983. – 200 с.

17. Лучик В. В. Древнерусские элементы в катойконимической системе современного русского языка // Давньоруська ономастична спадщина в східнословянських мовах. – К., 1986. – С. 140-144.

18. Пришляк В. До питання про торговельні комунікації і митні системи українській земель першої половини XVIII століття // Записки НТШ. Т.ССXL. Праці комісії спеціальних (допоміжних) історичних дисциплін. – Львів, 2000. – С. 376-395.

19. Царалунга І. Українські ойконіми на -ани (-яни). – Хмельницький, 2007. – 162 с.

20. Чучка П. П. Назви жителів Закарпаття за місцем їх проживання або народження // Питання ономастики. – К., 1965. – С. 245-251.